

دیوید هیوم:

رساله‌ای درباره‌ی طبیعت انسان

www.ketab.ir

زندگی
روزانه

۱۴۰۰

این کتاب ترجمه‌ای است از:

"David Hume: A Treatise of Human Nature", by P. J. E. Kail, in *Central Works of Philosophy*, (Volume 2: The Seventeenth and Eighteenth Centuries), John Shand (ed.), Chesham: Acumen, 2005, pp. 167-192 (ch. 7).

Kail, P. J. E. (Peter J. E.)

سرشناسه: کیل، پیتر جی. ای.
عنوان و نام پدیدآور: دیوید هیوم، رساله‌ای درباره‌ی طبیعت انسان / پی. جی. ای. کیل، مترجم.
آرشف جمشیدپور: دبیر مجموعه و ویراستار: حسن عرب.
زندگی روزانه، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۷۲ ص. ۲۱/۵۱۴/۵۰ س. م.
فروست، متون مجوری فلسفه، ۱۷. شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۶۳-۰۷۹.
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.
جلد دوم کتاب *Central Works of Philosophy* به ویراستاری جان شاند است که با عنوان "David Hume: A Treatise of Human Nature" منتشر شده است.
یادداشت: کتاب‌نامه، ص. ۶۵-۶۸.
یادداشت: نمایه.
موضوع: هیوم، دیوید، ۱۷۱۱-۱۷۹۶ م. رساله در طبیعت انسانی -- نقد و تفسیر.
موضوع: شناخت (فلسفه).
شناسه‌ی افزوده: جمشیدپور، آرشف، ۱۳۶۵ -- مترجم.
شناسه‌ی افزوده: عرب، حسن، ۱۳۶۶ --.
شناسه‌ی افزوده: نامزد، جان، ۱۹۵۶ م. ویراستار.
شناسه‌ی افزوده: هیوم، دیوید، ۱۷۱۱-۱۷۹۶ م. رساله در طبیعت انسانی.
رده‌بندی کنگره: B۱۲۸۵.
رده‌بندی دیویی: ۱۷۸.
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۷۶۶-۴۲۱

زندگی روزانه

www.everydaylife.ir

مکتب محوری فلسفه

دیوید هیوم

رساله‌ای درباره‌ی طبیعت انسان

پی. جی. ای. کیل

مترجم: آرشف جمشیدپور

دبیر مجموعه و ویراستار:

حسن عرب

طراحی ساختار کتاب:

کارگاه گرافیک سپهر

طراحی صفحات:

پیمان فراگاهی

چاپ یکم: ۱۴۰۰

اجرای جلد:

سید محمدرضا آل یاسین

لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

واژه‌پرداز اندیشه

شمارگان: ۷۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۶۳-۰۷-۹

همه‌ی حقوق محفوظ است.

پیشگفتار/ ۹

[مقدمه] / ۱۳

تأثیرات / ۱۹

برنامه‌ی رساله چیست؟ / ۲۳

رساله، کتاب اول، بخش اول: «درباره‌ی ایده‌ها؛

خاستگاه، ترکیب، ارتباط، انتزاع و غیره» / ۳۱

رساله، بخش سوم: «درباره‌ی معرفت و احتمال» / ۴۱

رساله، بخش چهارم: «درباره‌ی نظام‌های فلسفی

شکاکانه و سایر نظام‌های فلسفی» / ۵۳

رساله و جستار اول / ۶۳

ویراست‌ها و ارجاع / ۶۵

کتاب‌نامه / ۶۷

برای مطالعه‌ی بیشتر / ۷۱

نمایه / ۷۲

پرداختن به تاریخ فلسفه چه ضرورتی دارم؟ اساساً نسبت فلسفه و تاریخش چیست؟ آیا فلسفه‌ورزی بدون آگاهی از تاریخ فلسفه ناممکن یا دست‌کم ناشیانه نمی‌شود؟ پرسش‌هایی از این دست پیشینه‌ای به قدمت خود فلسفه دارند؛ از ارسطو، نخستین تاریخ‌نگار فلسفه، که از سودمندی پرداختن به دیدگاه‌های پیشینیان به منظور کشف سوبیه‌های جدید بحث یا اطمینان یافتن از موضع خود می‌گوید^۱، تا مباحث پردامنه‌ی اخیر درباره‌ی مزیت و ضرورت مطالعه‌ی تاریخی-تکوینی فلسفه^۲. موقعیت خاص فلسفه در میان دیگر دانش‌ها — که خود تابعی از برداشت‌های گوناگون از 'ماهیت' فلسفه است — به این پرسش‌ها دامن زده است؛ برخی، از جمله در میان فیلسوفان تحلیلی، فلسفه را هم‌جنس علوم تجربی می‌دانند

1. Aristotle, *Metaphysics*, trans. by H. Lawson-Tancred, London: Penguin Books 1998, §984a

2. E.g. Rorty, R., Schneewind J.B. and Skinner Q. (eds.) *Philosophy in History*, Cambridge: CUP 1984

و مدعی‌اند همان‌طور که در آموزش علم از تاریخ علم سخنی به میان نمی‌آید، هنگام فلسفه‌آموزی نیز مطالعه‌ی تاریخ فلسفه کاری عبث است.^۱ برخی دیگر فلسفه را در مقابل علوم تجربی و در زمره‌ی علوم انسانی می‌شمارند و از این رو فهم آن را به درک بافتار و شرایط تاریخی-اجتماعی شکل‌گیری‌اش وابسته می‌دانند.^۲ گروهی دیگر برای فلسفه در مقابل دیگر دانش‌ها جایگاهی «اولی» قائل‌اند — خواه به عنوان یگانه دانش پیشینی، «دانش متقن» (strenge Wissenschaft) یا در هیئت نوعی «خرد جاویدان» (philosophia perennis) — و بنابراین پژوهش در باب حقایق غیرتاریخی فلسفه را چیزی بیش و پیش از مطالعه‌ی عقاید گذشتگان می‌دانند.^۳ در دیگرسو، هگل را می‌یابیم که یک‌تنه شأن تاریخ فلسفه را تا حد خود فلسفه برمی‌کشد و فلسفه‌ورزی یعنی درک درست مسائل فلسفه و حل آن‌ها را جز از طریق مطالعه‌ی تاریخ تکوینشان میسر نمی‌داند.^۴ اگر از این جستارهای نظری بگذریم، امروز تاریخ فلسفه فارغ از چند و چونش (عملاً چه جایگاهی دارد؟ کافی است به اقبال هرچه بیشتر سنت فلسفه‌ی تحلیلی (این اولین و مهم‌ترین متهم نادیده‌گیری تاریخ فلسفه) به مباحث تاریخی نگاهی داشته باشیم.^۵ دلیلش احتمالاً این است که همه پذیرفته‌ایم «برای اینکه به درستی بفهمیم چه می‌خواهیم انجام دهیم، باید بفهمیم چگونه به جایی که اکنون در آنیم رسیده‌ایم».^۶

1. Glock, H.J., "Wittgenstein and history", in Pichler, A. and Säätelä, S. (eds.), *Wittgenstein: The Philosopher and his Works*, Frankfurt a.M.: ontos verlag 2006, pp. 283-4; see

MacIntyre A., "The relationship of philosophy to its past", in Rorty and..., *ibid*: pp. 39-40

2. E.g. Williams, B. *Philosophy as a Humanistic Discipline*, Princeton University Press 2008; cf. Rorty, R. "The historiography of philosophy: four genres", in Rorty and..., *ibid*: pp. 57-8

3. Vgl. Kant, I. *Prolegomena*, hrsg. von K. Vorländer, Leipzig: Felix Meiner 1920, S. 1

4. Hegel, G.W.F. *Vorlesungen über die Geschichte der Philosophie I* (Werke 18), Suhrkamp: Frankfurt am Main 1971, S. 18-9 F.

5. E.g. Sorell, T. and Rogers, G.A.J. (eds.) *Analytic Philosophy and History of Philosophy*, Oxford: Clarendon Press 2005

6. Taylor, Ch. "Philosophy and its history", in Rorty and..., *ibid*: p. 28